

FISCHER GUSZTÁV
színháztér, kereskedelmi banképület Pesten,
ajánlja a legjutányosb szabott árak mellett egy bőven ellátott raktárt
a legújabb divatu

NŐI-ÖLTÖNY-DISZITMÉNYEKET MINDEN ÉVSZAKRA
mindennemű szalagok, gombok, kötő- és varró angol czérnák,
kötő, himző, fénylő és berlini pamutok, varró és tréma selymek, ispahan,
harras, nemkülönbön fehér és színes organtin, mousseline,
mouls, batist-clair, perkaill, tüllanglais, gyapot és czérna-csipkékét,
továbbá gazdag raktárát
függönytartóknak, tűkőrbojtóknak, esőngyűhuzóknak,
csillárzeínórok, függönyen, léoni arany és ezüst-csipkék, bojtok,
továbbá mindennemű butor-, kocs- és katonai paszomány-árakat,
valamint minden ezen ágat illető tárgyakat nagyban és kicsinyben.
Szintugy található itt egy bő raktár mindennemű bélék és halcsont.
Megrendeléseket — a pénz előleges felküdése vagy utánvétel mellett —
gyorsan és pontosan teljesítünk. 1932 (4-26)

Minden hamisítások ellen tiltakozunk, s az
üvegek körülírását szíves figyelembe venni kérjük.

Az általános kedvelt s orvosilag jóváhagyott s megvizsgált
stájer növénynedv 1888 (3-18)
mell- és tüdőbetegek számára.
Egy üveg ára 88 krajczár ausztriai érték.
Engelhofer izom- és idegessentiája.
Egy üveg ára 1 forint ausztr. érték.
Dr. Krombholz gyomor-liqueurje.
Egy üveg ára 52 krajczár ausztr. érték.
Dr. Brunn szájvize (Stomaticon).
Egy üveg ára 88 krajczár ausztr. érték.

Folyvást egészen friss és legjobb minőségben kaphatók:
Török József, gyógyszerész király-utca 7-ik szám alatt,
Ebenführer A., Gyndele G., Gindrich J., Hausner F. L.,
Höfler unokái, Kindl és Fröhwrth, Köhler E., König N.,
Oszeckzy és Schiesler, Reitszám Ferencz, Szenes Eduárd,
Tobisch C., Tunner J., Vághy K., Weiss Fl. uraknál.

PESTEN
Bakaes Lajos udvari gyógyszerész, Boór C., Brunner G. F.,
Sleden J., Prohászka és Schwarzmayr uraknál.

BUDAN
A valódi stájer növénynedv egyedüli készítője Purgleitner J.
Gréczben kéri, hogy készítménye a kereskedésben ugyanezen nevet alatt
elforduló gyártmányokra ífel ne cseréltesék.
A stájer növénynedv fehér üvegekben árultatik, s felülről kup-
alakban végződik, s önlemezzel, melyen (valamint az üvegeken) „Apotheke
zum Hirschen in Gratz“ és J. P. A. nyomat szemléltethető, jól elzárva, —
különbön függvényekkel s a készítő saját neve aláírásával ellátva vannak.

Cs. k. osztrák szabad, első amerikai és
angolországi szabadalmazott
ANATHERIN-SZÁJVIZ
POPP J. G.
gyakorló fogorvosól.

Bécsben, Stadt, Bognergasse 2. szám.
Ára egy üvegnek 1 frt. 40 kr. Pakolásért 20 kr.

Ezen jeles készítmény 15 évi fennállása óta még Európán túl is terjedt és
hirt szerzett magának. Ennek használata különösen jónak bizonyult mindennemű
fogfájás ellen, szájjal gyenge részeinek minden betegségei ellen, a fogak mozgása,
könnyen vérző beteges iny, odvasság és scorbüt ellen. Feloldja a nyálát, mi által a
fogakoni kőképzés el lesz távolítva, üdítőleg és az izletré javítólag hat a szájban,
és elhárítja a száj kellemetlen szagát, mely mesterséges vagy odvas fogak, étel
vagy dohányzás által származik. Miután ezen szájjal a fogakra és szájrészekre
semmi tekintetben elgyöngyítőleg vagy marólag nem hat, a szájjal mind tisztító
szer a legkínzóbb szolgálatokat teszi, s annak minden részét tökéletes egészség-
ben és épségben egész a késő korig megtartja. — Bizonyítványokban nagytek-
intetű orvosi egynégyeségek részéről ennek ártalmatlansága és jelesége elismertetik, és
használatra számos jóhírű orvosok általrendeltetik is.
Fogon az odvas fogak olmozására, ára 2 frt. 10 kr.
Anatherin-fogpasta, ára 1 frt. 22 kr.
Növényi fogpor, ára 63 krajczár.

Kaphatók Pesten: **TÖRÖK J.** gyógyszerész urnál, király-utca 8. sz. **Vér-
tessy Sándor** illatszerárúsról, **Unschuld Ede** urnál váci-utczában, **Molnar
János** urnál, **Lueff M.** illatszerárúsról, **Thalmayer A.** és társa, **Hoffmann K.,
Ballitzky Sándor** uraknál. Budán: **Gránberg** udv. gyógyszerész urnál, és **Rath
gyógyszerész** urnál, Tábán, külvárosban. 1890 (5-18)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) megjelent,
és minden könyvárusnál kapható:
Kereskedők és iparosok számára.
Magyar kereskedői segédkönyv.
Kereskedelmi irálytan.
Gyakorlati kereskedők és iparosok,
nemkülönbön
műegyetemi és kereskedelmi intézetek számára.
Szerkesztő **MACHIK JÓZSEF,**
a budai k. József-műegyetemnél a magyar nyelv és irodalom tanára.
Nyolczadrét (528 lap), kemény kötésben 1 ft. 80 kr.

Ditscheiner, Josef Alois. Systematischer Unterricht in der gesamten
Correspondenz-Wissenschaft. Dritte Auflage. Geh. 2 ft.
— Vollständiges Handbuch der Merkantil-Stylistik. Dritte Auflage.
Geh. 2 ft.
— Vollständiges Lehrbuch der kaufmännischen Arithmetik. Dritte Auf-
lage. Geh. 2 ft.
— Praktisches Lehrbuch der höheren Merkantil-Arithmetik. Zweite
Auflage. Geh. 2 ft.
— Vollständiges Lehrbuch der einfachen Buchhaltung. Zweite Auflage.
Geh. 2 ft.
— Die höhere Buchhaltungswissenschaft. Zweite Auflage. Geh. 2 ft.

Karner, Joh. Handels-Schule. Praktischer Unterricht in den kaufmänni-
schen Wissenschaften mit besonderer Berücksichtigung des Detailhandels, der
Gewerbe und Fabriken. In drei Bänden. Zum Selbstunterrichte und zum Gebrauche
an Handelsschulen.
I. Band. Vollständiges praktisches Rechenbuch für Detailhandel, Fabrikanten
und Gewerbsleute, sowie für den Selbstunterricht angehender Praktiker, und
zum Gebrauche an Handelsschulen. (360 S. 8.) Geh. 1 ft. 50 kr.
II. Band. Vollständiges Lehrbuch der einfachen und doppelten Buchführung
für Detailhandel, Fabrikanten und Gewerbsleute, sowie für den Selbstunterricht
angehender Praktiker und zum Gebrauche an Handelsschulen. (340 S. 8.) Geh. 1 ft. 50 kr.
III. Band. Lehrbuch der Stylistik für Kaufleute, Fabrikanten und Gewerbetreibende.
Eingerichtet zum Gebrauche an Handelsschulen. Durchgesehen von Prof. Carl
Conlegner. (VIII, 534 S. 8.) Geh. 1 ft. 50 kr.

Stamm, Dr. Fernand. Die Gewerbskunde in ihrem ganzen Umfange und
auf ihrer gegenwärtigen Entwicklungsstufe. Ein Rathgeber bei der Wahl und Aus-
übung der Gewerbe und bei dem Ansuchen neuer Erwerbsquellen. Mit Rücksicht
auf die neue Gewerbebesetzungsgesetzgebung. Zweite wohlfeile Auflage des Werkes: **Die
Stadt und ihre Gewerbe.** Mit einem ausführlichen Sachregister. 2 Bände. (464,
470 S. 8.) Geh. 2 ft. 50 kr.

Schmidl, Prof. Dr. A. Abriss einer Industrie- und Handels-Geographie.
Zweite Auflage. (572 S. 8.) Geh. 2 ft.

Minden a kiadó-hivatalnál legalább 2 ft. értékű telt megrendelés
bérmentve küldetik meg. 1711 (4-6)

PÉNZKÖLCSÖNT
földbirtokosok és mezei gazdák részére gyorsan és csekély díjazás
mellett eszközöl az
„orsz. engedélyezett ügynökség“
Pesten, Deák Ferencz-utca 6 ik szám a „fehér hajóhoz“ czim-
zett házban.
Különös figyelemztetésül:
A földbirtokosok részére jelenleg legmagasabb árfolyamban állván,
figyelemztetnek mindazok, kik földbirtokaikra kölcsönt felvenni akarnak, hogy ezen
kedvező alkalmat el ne mulasszák.
A szükséges és beküldendő okmányok következők:
1. Telekkönyvi kivonat, } az adóhivatal által hitelesítve.
2. Adóbirtokív és }
3. Adókönyv másolata } 1947 (5-4)

**Köszvény-
VÁSZN**
mindenféle köszvény, csúsz (Rheu-
ma), inszaggatás, mell-, gerincz-fáj-
dalmak, keresztcsontfájás (Hexen-
schuss), lábössvény, s több effélék
ellen.
Egy csomag ára 1 frt. 5 kr., kettős erejű 2 frt. 10 kr.
Dr. BURON általános sebtapasza
mindenféle sebak, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára a használati mód-
szerrel együtt 70 ujkr., kisebb köcsög 35 kr. — Postán küldve 15 krral több.

Valódián Pesten egyedül kaphatni csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszer-
tárában, király-utca 7. sz., Profuma W. urnál az egyetemtéren, Sárkány urnál a
vásiutczában, Glatz és Kreische uraknál a sütő utczában — **Debreczenben:**
Rothschneck ur gyógyszerertárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur
gyógysértárában. — **Mohácscon:** Kögl A. ur sorszámszedésében. — **Kolozsvár:**
Wolf gyógszerész. — **Miskolcz:** Spuller A. urnál. 1957 (1-4)

Előfizetési föltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok illetőleg: Egy, négyeszer használt petit sor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri
igtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Opeilik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön
minden igtatás után 30 ujkr.

Hááder György.
(1783—1867.)

Azon tisztas agg, kiről ma meg akarunk
emlékezni, életének 84-ik évében f. évi ja-
nuár 3-án hunyt el Pesten. A részvét, mely
az elhunytat sirjába kíséré, oly őszinte és
általános volt, mely méltán megilleté azon
férfiut, ki hosszúra nyult életpályáján, mesz-
sze kiható hivatalkörében, mind a főváros-
ban, mind az ország legkülönbözőbb vidé-
kein, régóta ismert és tisztelt nevet vivott ki.
Kedves dolgot vélünk olvasóink igen
nagy részének tehetni, midőn a magyar jog-
védelem s alapos szakismeret e kitünő har-
cosának, a hazafiságban s be-
csületben megőszült tisztas ve-
terának, az Eszterházy herczeg-
ség volt ügyigazgatójának élet-
rajzi föbb adatait itt följe-
gyezzük.

Időb Hááder György 1783.
april 6-án Tolnamegyében Föl-
desen született, hol atyja, Háá-
der Pál, hasznóbíró volt.
A gymnasiumi iskolákat
Veszprémben és Szombathelyen,
a philosophiát és törvénytudo-
mányt a pesti egyetemen vé-
gezte. Iskolatársai valának többi
között néhai Majláth György
országbíró és Bartal György
udv. tanácsos, kik iránta éltök
fogytáig mindig szíves vonza-
lommal viseltettek.
1808-dik évben az ügyvédi
vizgát letévén, jogtudományi
jártasságát csakhamar bő al-
kalma lett kitüntetni, s nem sok
idő telt bele, hogy a legelőke-
őbb magyar családok s köztük
a fraknoi Eszterházy grófok ta-
tai ágának, az Erdődy, Gyulay,
Hunyady és Zichy grófi nemzet-
ségek több tagjának bizalmával
dícsékedhetett; a szegényebb
táblai perlekedőknek pedig leg-
nagyobb örömmel vitte minden
dij nélkül a legbonyolodottabb jogi ügyeit.

HÁÁDER GYÖRGY.

1823. évben az akkori herczeg Eszter-
házy Miklós által a herczegi ház és hitbizo-
mány ügyigazgatójával neveztetett ki. 1824-
ben magyar nemességre emeltetett, s ugyan-
azon évben királyi ügyésznek is kinevezte-
tett, azonban ez utóbbról lemondván, ez

mak hasznóelvezetét felette káros és törvény-
telen szerződések által egy emberéletre le-
bilincselte, akkor a herczegi jogkormányzat
ész bajnoka, Hááder György is Bécsbe fel-
hivatott. — Megjelent az igazgatósági ülés-
ben az értelmes és hü tanácsadó, s midőn
látta, miként mellőzik ott a herczegi ház

helyrehozhatlan kárával, a földmiveléssel
közvetlen foglalkozó értelmek és iparkodó
magyar gazda-közönséget, s miként játszzák
a gyönyörű uradalmakat, nem is annyira
gazdák, mint nyerészkedő spekulánsok ke-
zére, az e látványon megbotrányozott ag-
gastyán az igazgatósági ülésben e szavakra
fakadt: „hát a magyar gazda pénze már nem
olyan jó, mint az üzérkedő idegené?“

Az öreg ur nagyon elkeseredett az elkö-
vetett botrányos visszaélések felett; — de
ama szavak után Hááder többé a tanácsko-
zásokra fel nem hivatott, és a
magyarországi Eszterházy-féle
uradalmak szerződésbeli jogvi-
szonyait, ezental a teljhatalmu
igazgatóság megbízásából, egy
bécsi doktor intézte el.
Hááder György még néhány
évig a herczegi ügyeknek szen-
telte pihenmi nem tudó élete vég-
szakát; míg a mult év nyarán,
aggkora miatt, saját kérelmére,
tevékeny buzgalmanak, méltán
kiérdemelt elismerése mellett,
állandó nyugalomba helyezte-
tett.

Azon bizalomnak, melylyel
iránta honfitársai más téren is
viseltettek, méltó jelül felje-
gyezhetjük még, hogy az 1848-ik
évet megelőzőt időben Pestme-
gye törvényszékének részint el-
nöke volt, részint mint bíró mű-
ködött, s e tisztében is mind vég-
ig osztatlan bizalomban része-
sült.

Kik Hááder személyesen is-
merték, szívesen fognak emlé-
kezni azon élvezetűdés órákra,
melyeket ezen aggkora daczára
testi lelki épséggel megáldott
öreg ur körében töltöttek. De-
rült kedély, egészséges humor,
fesztelen szíveség, pártatlan el-
beszélési tehetség fűszerezték társalgását. S
a milyen komoly, alapos és szakavatott volt
hivatása körében: ép oly gondos atya és
nagyatya volt család körében s épen oly
vonzók és keresettek voltak azon órák és
perczek, midőn az öreg ur ráért, bő tapaszt
talásainak tárházából előszedegetni kincsei

s tanulságos és mulattató részleteket beszélt el hosszú élete eseményeiből.

Hááder György egészsége példabeszéd-szerű volt. A 80 évet meghaladott aggasztán még utolsó éveiben is vadászott és lovagolt, s képes volt naphosszat élvezni az agarászat örömeit.

A halálát megelőzőt napon, midőn az élet örömeitől már bucsuzni kezdett, még egyszer elkérte hű kíséretét, kedves pipáját. De a hű utitárs most már megtagadta a szolgálatot, a várt bodor füstök elmaradtak s az agg férfiú fújdalmasan felsohajtott: „Meghalt Hááder György!” E percz óta teljes öntudatára jött állapota veszélyességének s nyugodtan várta a végpillanatot, mely csakhamar bekövetkezett. Ez acél-idegeknek, ez erős testnek és léleknek, melyek anyai fíradalmat, izgalmat és tulfeszítést kiállottak, egy egyszerű meghülés vetett véget, mely a mult év karácsony ünnepén templomlátogatás alkalmával érte. Alig egy heti betegség után már sírjába kísértük a becsületes, hazafiú érzelű, régi jó táblabírói faj egy kitűnő tagját — a kinek emlékét sokáig meg fogjuk őrízni szíveinkben.

Határozás.

(Egy barátomnak.)

Im itt az óra; fel a tetterre, fel, Már megfutamítom egyhármadát. — Vagy még talán egy-két tél röpén el S többé nem hallom a tavasz dalát. — Fel a küzdőterre, — pusztá a homok, — Fel a küzdésre, te ifjú kebel, Mig itt belől e zajgó szív dobog, Mig ereimben lángzó vér szökel!

Hány százezer nyög lenn a por között, Nemes tűz nem emésztí bensejét, A renyhesség, melylyel frigyét kötött, Kenyér, a melyért nyújtja kezét; Ha küzd, ha izzad: ajas szolgabér Feszíti a legtöbbször izmait, — Szent cél, diesség, zöldelő babér Ma már, mondják, csak ábrándost hevit.

Legyen! és higye úgy a nagy világ, Hitével engem el nem tántorit, Megértém keblem hangos szózatát, Remélni, küzdni, győzni ez tanit, — S habár ezer gúnyolva néz le ránk: Lesz egy, ki érti majd a szív szavát; — Baj az, hogy a kő megmarad s a láng Fényt ad, hevit, emésztve önmagát? —

Fel tetterre, dalra, zengjen a koboz, Szavával a szíveket hassa át; Törjön ki a láng, mely benn szunnyadoz, Engessze föl a jégkeblek fagyát! S ha majd a férfikor munkára hív: A tett beszéljen az ajak helyett; Melyert az ifjubar lángolt a szív: A férfi azt dicson teremtse meg.

Fel a küzdőterre, — pusztá a homok, — Fel a küzdésre, te ifjú kebel, Mig itt belől e zajgó szív dobog, Mig ereimben lángzó vér szökel! Munkára fel! csak küzdve szép a lét, Az él, ki küzd s kit nem győz fíradat; Ha eszgedgetlen érte el a czélt: A koszoru soha el nem marad.

Török Károly.

A kit semmi vissza nem rettent.

(Történeti elbeszélés.)

(Folytatás.)

VI.

Minék járt tiszteletes uram éjszaka is a templomba?

Valami másfél napi járó földre Ornástól csendes kis falucska állt ebben az időben, s áll mind e mai napiglan, ma is csak olyan állapotban, mint háromszáz esztendővel ezelőtt.

Semmi más nevezetesség nincs benne, mint ódon, régi kis temploma. Nem valami építészeti nevezetesség, melyhez talán bámulni jár a tanulni vágyás, hanem emlékezetes hely, melyen örömmel mereng a kegyelet. A templom tömszomszédságában ott áll a csendes kis paplak.

Azon időben, melyről történetünk szól, fiatal lelkipásztor lakott e nyugalmas kis parochián. Szép képzettségű férfiú volt. Sokat utazott, sokat tanult, fényesen végezte az egyetemi pályát, — azután odavetette a sors a kis falucskába, ám ő látta, hogyan felejté el mindazt, a mit szorgalmas lelke gondos méh gyanánt egybegyűjtött a fiatalabb évek boldogabb idejében. Sok szép reményvel, sok magas tervvel, buzgó lelkesedéssel kezdé meg pályáját; talákozott aztán sok csalódással, sok kiábrándulással, sok félreismertetéssel. Sokat akart tenni, — kivitt igen keveset; ábrándozott sokról, csalatkozott még többben. No de hisz ez így szokott lenni az életben.

Reánk nézve, jelen történetünket illetőleg, annyiban nevezetes ez a lelkipásztor, hogy kevéssel azon események után, melyeket főnebb előadtunk, ez a lelkész egy egész héten keresztül, minden éjjel nagy csendesen bejárt a kis templomba, még pedig nagy ovatossággal és a legnagyobb titokban. Nem történt ez sem azelőtt, sem azután soha többé.

S a mi a legnevezetesebb volt a dologban, valahányszor bement, mindig vitt magával egy-egy napra való eselést és egy kancsó friss vizet.

Hetednapra azután megszünt ez az éjjeli templomlátogatás mind örökre. De a hetedik éjszakán, bárha egyedül ment be, — mindazáltal másodmagával jött ki a szentegyházból tiszteletes uram.

Férfiú volt a másik is, s még pedig a mennyire a csillámó holdvilágnál ki lehetett venni, jóformán egészen holdkoru a tiszteletessel.

— Egészen nyugodtan, egészen bátran, kedves Gusztávom — suttogá a lelkész, mikor a templomajtóból kiléptek — az Isten jó, ő megsegít.

— Hiszem és vallom! — viszonzá a másik ünnepélyesen — követlek, a hová parancsolod. Kezdedbe adom életemet.

— És én megtartom azt hazámnak — mondá a lelkész — jerünk.

Csendes, néma éjjel volt. Csak az ebek csaholása hangzott fel távolról néha-néha. Hideg szél süvöltött észak felől, — s a hó csikorgott az éji vándorok lépteit alatt.

Szóltanul haladtak. Valami ötszáz lépés után a falu szélére értek. Ott megálltak egy ház előtt s a lelkész halkán kopogott a ház ajtaján. Ez megnyílt azonnal s nyájas képű parasztember fogadá az érkezőket tiszteletteljesen.

A lelkész egyik kézzel a gazda jobbát, másik kezével a velejöttnek balját fogta meg. Melegen megszorítá mind a két kezét.

— Ó az, Nilson! — csak ennyit mondott.

Azután mind a hárman egymásra néztek szóltanul, jó darab ideig, még egyszer kezét szorítottak egymással, — s azzal a lelkész megfordult s visszasietett a paplak felé, a másik kettő pedig nyomban elünt az ajtó mögött.

E falusi lelkész — Erichson Gusztávnak iskolatársa, barátja az egyetemi boldog idők-ből, volt a legelső ember, a ki annyi közül megértette a lánglelkű ifjút, a ki merete még szeretni Keresztély király határozott tilalmának daczára.

Egy hétig rejtgette templomában, s meg volt győződve róla, hogy a barátság és honszerelm ezen áldozata nem szentségteleníti

meg az Isten nagy nevének dicsőítésére emelt épületet.

A míg egészen biztos kezekbe nem tehető le a haza drága kincsét, addig ő viselte gondját, ő ápolta, ő táplálta; — azért járt éjjelenként a templomba.

VII.

Ha lélekjelenlét nem volna.

Nilson Siven háznál új szolga volt. Szolga a szó szoros értelmében. Senki sem dolgozott a háznál annyit, mint ő, senki oly hiven, mint ő. Nem volt munka, a mit meg ne tett volna. Ő volt fenn első, reggel, — ő volt utolsó ébren. Mire Nilsonné asszonyom kifordult a házból, — pedig Isten a tanúsága, ugyancsak korán kelt télen-nyáron — már akkor a hó el volt lapátolva, söpörve a gádorból, — az istálló tisztá, a kamara csinos, úgy hogy Nilsonné asszonyom akár a menyasszonyi cipőjében léphetett volna az udvarra, ha azt a menyasszonyi cipőt, réges-rég óta, el nem dobták volna valahová. Minden cseléd, minden szomszéd tudta, látta, hogy ez aztán igazán cselédnek termett ember, a ki bizonyára gyerekkortól fogva rendez, munkához, engedelmességhez van szoktatva.

S mégis, senki sem volt a háznál, a kire Nilsonné asszonyom pitegő-pattogó nyelve — no mert ehhez ugyan jól értett a derék asszonyság — jobban dirgett-dörgött volna, mint ő reá. De — tegyük hozzá, mások előtt.

Mert mikor a gazda és gazdasszony, valami rendelet meghallgatásának színe alatt beparancsolták a szolgát, — s mikor egészen tanuk nélkül hat szem között valának: szegény, áldott jó Nilsonné asszony mindig oly mély tisztelettel csókolta meg az ifju kezét, s mindig oly esekelőleg könyörgött neki, hogy: de meg ne haragudjék ám az ő csatogásaiért, mert ő csakugyan csak nem úgy érti ám azt, mint a hogy el kell mondania.

— Kedves jó barátaim, — viszonzá ilyenkor az ifju meghatóttan, s nem egyszer könyök csillogtak szemében — jobban esik nekem a ti szidástok, mint mások hízlegése. Egyik sem igaz, — s csak az utóbbi a veszedelmes.

S végre is, az emberek csakugyan elhiték, hogy Nilson gazda szolgája igazi szolga. Nilson és feleségén kívül senki sem tudta az egész háznál, hogy a ki a havat hányja, udvart seprí, lovat vakarja: annak ősei Svédország királyi trónusán ültek egykoron.

Csak egy ember volt a szomszéd község egyikében, a ki az új szolgának híret meghallván, gyanura gerjedt: s ez egy bizonyos Westgöte Nils vala, születésére nézve bárha svéd, mindazáltal Keresztély király szolgálatában.

Senki sem fejtett ki nagyobb erélyességet Erichson Gusztáv kutatásában, mint Westgöte. Figyelme kiterjedt mindenre az egész környéken, megállított minden utast, megmotoztatott minden szekeret.

Hihetőleg Westgöte gonosz figyelme volt oka annak is, hogy egy szép téli délelőtti órában, Nilson gazda háza előtt egyszerre egy csoport dán lovas termett, oly váratlan hirtelenséggel, mintha csak a földből nőttek volna elő.

Erichson Gusztáv éppen odabenn volt a szobában s a meleg kemencéhez támaszkodva merengett viszontagságos életén. Egyszerre kardsörgés hangzott, dán nyelven ejtett káromlások közben, s a jövő pillanatban az üldöző katonák odabenn voltak a szobában, üldözésük tárgyával szemtől szembe.

Három szív dobbant nagyot e rettenetes jelenetre, Nilson gazdát, a feleségét és Erichson Gusztávát.

— Vége van mindennek! — gondolák magukban mindhárom. S bizonyára vége is lett volna, ha lélekjelenlét nincs — az asszonyban. Hanem Nilsonné asszonyom, abban a pillanatban, midőn a katonák a szobába léptek, felkapott hirtelen egy lapátot s annak nyelével úgy vágott végig Svédország királyi sarjadékának fenséges hátán, hogy meglátszott a helye egy ideig.

— Léhütő! — kiálta a bátor asszony hatalmas hangon — hát te mit állsz itt világcsodájára? Ne félj, nem te éretted jöttek ám! Takarodjál havat hányni.

Gusztáv fogta a lapátot s kiment a katonák között.

Senkinek sem jutott eszébe csak egy kis újjal is bántani a szolgalegényt.

Azonban ez az esemény sokkal komolyabb volt, semhogy figyelembe ne kellett volna venni. Maga a lelkész tanácsolta Erichsonnak, hogy haladéktalanul távozzék. A Nilson háza gyanu volt már, — az ottlételem volt többé biztos.

Menekülni?! Igen, de hogyan! Nem volt egyetlen egy ut Dalekariában, melyen dán katonaság ne czirkált volna, mind Erichson Gusztávot keresve.

De azért menekülni kell, — maradni nem lehet, nem szabad!

A gazda és szolgája abban egyeztek meg, hogy a gazda megrak egy kocsit szalmával s abba rejti Gusztávot, s úgy viszi át Rättwickbe, egy biztos barátjához. Ugy lón. A királyi ifju szalma közé temetve vitetett Rättwick felé.

Nilson gazda már-már könnyebben lélegzett, mikor fele uton voltak. Hogy magát még jobban megnyugtassa, visszánézett.

Irgalmas Isten, mit kellett látnia! Egy csoport dán lovasság száguldott nyomában. Sebesen elhajtattak előlük, a legveszedelmesebb s legszerencsétlenebb gondolat lett volna.

— Bizzuk Istenre magunkat! — mondá a gazda — s hajtott tovább csendesen, de szívében aligha nyugodtan.

A dán csapat csakhamar elérte a szalmás kocsit. A kocsit leszállították s megkérdezték, nem rejte-e kocsija valakit.

— Tessék megnézni! — viszonzá Nilson gazda, a legnagyobb nyugodtságot mutatva.

Azt hitte, színlelt nyugalma elámitja az üldözőket.

Csalódott. Az egyik lovas rögtön kardot rántott s beleszúrta a szalma közé.

Nilson gazda észrevette, hogy a kocsiból vércseppek hullanak alá az utat borító tiszta fehér hóra.

— Vége van! — gondolá magában, de rémküáltás helyett lehajolt egyik lovához s hirtelen kivett késével felvrezte az állat lábát.

És ez volt Erichson szerencsége.

— Micsoda vércseppek ezek a havon? — kiálta a dán vezető, a ki a foltokat észrevette.

A gazda kutató tekintetet vetett lovaiba.

— Lánchordta! — kiálta meglepetést színelve — a keselynek megint vérzik a lába! Istentelen, ügyetlen kovácsa!

Az üldözők csakugyan látták, hogy a kesely lábából vércseppek szivárognak. Nem időztek ott tovább, elszáguldottak.

Nilson gazda felült az ülsébe s hajtott csendesen tovább.

Rättwickben tudta meg, hogy a dán keresztlátszó Erichsonnak lábát s roppant mély sebet ejtett rajta; de a hőselelkű ifju az égő fájdalmat egy mozzanás nélkül viselte el.

Ha ez esetekben mind a háromnál lélekjelenlét nem lett volna?!

VIII. Az első meghallgatott szó, — az első elejtett áldozat.

Nem volt idő többé a késedelmezésre. A dolognak vagy törni, vagy szakadni kellett. Mihelyt a nehéz seb annyira begyógyult, hogy Gusztávot jártában-keltében nem akadályozá többé: ez azonnal hozzálátott, szíve szent ügyének barátokat szerezni.

Épen vasárnap volt. Hideg, zúzmarás téli vasárnap; a házakról hosszú jégcsapok függöttek alá, — a fák ágainak ezüst szakála volt, úgy nézett ki valamennyi, mint valami torzonborz öreg ember.

Sohase történt az meg Rättwickben sem azelőtt, sem azóta, a mi ezen a vasárnapon. Egy délelőtt két prédikációt tartottak. Az elsőnek a szeretet volt a textusa, a mely békeségre intett; a másodiké a honszeretet, a mely fegyverre szólított.

A dolog így történt. Vége levén már az istenitiszteletnék, a hívek el kezdtek kimenőre énekelni. Az asszonyok már szedkelődtek is, hogy az Ur házból hazafelé távozzanak, a hol nem egyszer ők az urak.

S ime ekkor véletlen és váratlan, szép, sugár magas ifju vál ki a hívek ájtatos sorából, kilép az oltár elé a köztérre, s hatalmas csengő szóval ezzel kezdi beszédét:

— Rättwicki lakosok! Dalekari testvéreim! Maradjatok még egy pillanatra. Nagy szóm van hozzátok!

Soha olyan csodálkozást, mint e szavakra a kis templomban! Persze hogy az asszonyok néztek az ifjura legkiváncsiabban. Olyan csend lett nemsokára, hogy még a kórusban sem zajongott a fiatalág.

S midőn ez ünnepélyes csend beállott, — Erichson Gusztáv, meghatóttan, nemes felindulásában reszkető hangon elkezdé ecselelni népszerű nyelven a stockholmi vérfürdő borzalmas eseményeit.

Rémülve hallgatá mindenki, Tompa moraj, mint a tenger zúgása, kíséré szavait.

Azután beszéde második részére tért át a bátor férfiú. Figyelmezteté a rättwickieket, hogy a dánok nemsokára eljönnek hozzájuk is, de ne engedjenek nekik, álljanak ellenök fegyverrel. Svédországnak föl kell szabadulnia a dán iga alól.

— Igaz! — kiálta egy hang a tömegeből.

— Igaz! — viszhangozá száz torok, hogy a templom megrengjen bele.

— Ha szomszédaink is fegyvert fognak, mi sem maradunk el tőlük!

— Halál a dánokra! — kiálta Erichson.

— Halál a dánokra! — ismétlé az egész gyülekezet.

Erichson elsieltett. Senki sem bántotta, sőt mint valami fensőbb lénynek, tiszteletteljesen utat engedtek neki. Pedig — ha talán sejtették is — bizonyosan nem tudták, kicsoda. Itt még nem mondta meg nevét.

Rättwickben nem is időzött tovább. Még aznap, még azon órában odább utazott a szomszéd Morába.

A rättwicki esemény, természetesen, roppant hatást gyakorolt az egész községben és annak vidékén. Szájról szájra kelt, — ajakról ajakra szállt. Persze csakhamar megtudta a hatóság is. És ekkor megint Westgöte Miklós ur volt az első, a ki átjött Rättwickbe, népgyűlést hívott egybe és szóról szóra meg akarta hazudolni az ismeretlen ismerős tudósításait. Hivatalos buzgósággal mondá el, hogy II-ik Keresztély mily kegyes fejedelem, mennyire szereti a svédeket, mily igazságos uralkodó, — s mennyivel kevesebb adót fog kivetni reájuk már csak a jövő évben is, mint a mennyit a mult időkben maguk a svéd urak behajtottak.

Westgöte szavai, hivatalos tekintélye

nem voltak hatás nélküliek. S talán Erichson bátor föllépése egészen meghiúsul, ha egy másik esemény nem adja elő magát, a melyet rövid néhány vonással fel akarunk jegyezni.

Kevésell Westgöte fölvezető beszéde után, egy, a középosztályból származó svéd férfiú jelent meg e községben. Ez Sten-Sture idejében szintén Erichson katonája volt, — de sokkal hívebb és becsületesebb, mint a csalfa Peterson Arend. Ez meghazudtolta betűről betűre Westgöte szavait, elmondta, hogy Stockholmban ajkáról ajkra kél már a hír, hogy Keresztély király nagy körmenetet szándékozik tenni Dalekariába, s nehogy a parasztek fellázadjanak, saját szavai szerint, mindegyiknek egy lábát és egy kezét akarja elvágni. Elmondta ő is a stockholmi vérfürdő irtózatoss eseményeit, — s hogy végre szavait tettel is megpecsételje, — haladéktalanul elment Westgöte lakására s vakmerő bátorsággal keresztlátszta.

A rättwicki szó volt az első, a mely a szíveket meghatótta; a túlbuzgó hivatalnok az első áldozat, a mely ejtetett.

Ezek után a visszalépésről szó sem lehetett többé.

Most már az volt a jelző: Küzdeni és győzni, vagy harczolni és meghalni!

(Egyé követezőik.) György Vilmos.

Z s i b ó.

(Törödek utinaplómból.)

Lelkemből vágytam mindig látni Zsibót, a magyar oroszán és a „szürnyölöknek szürnyölő fia,” Wesselényi Miklós születés- és lakelyét. Gyermekkoromban anyám gyakran beszélt róla, kit mint száműzöttet ősmert s ez által annyira benyomódott alakja képzeletembe, hogy talán soha nem fogom elfeledni. Volt tehát ok, a miért ohajtottam azon a földön járni, hol ő legelőször megfordult, hol talán nagy eszméi megfogamzottak lelkében és a honnét élté végén szemlélté lelki szemével — a testiek látási képességét elvesztvén — a haza bukását és megásvott sírja szélére vonzoltatását

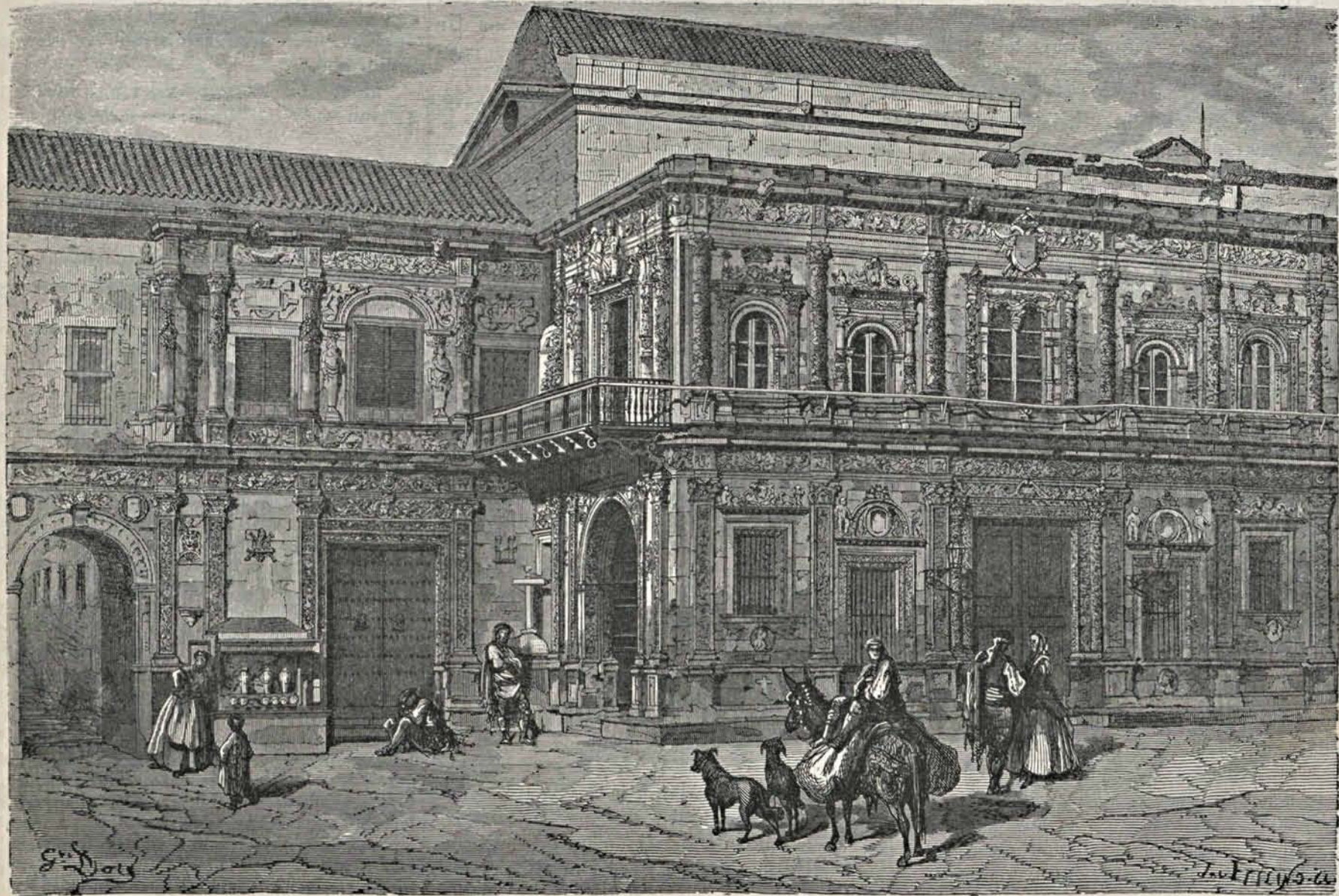
1865. augusztusában Hadadon voltam utitársammal, a honnétá Wesselényi-család épen előnévét is nyerte. Innen gyalog Szilágy-Csehen s két oláh falun, Széplakon (Zaplak) és Udvarhelyen, keresztlé Zsibóra mentünk. Már mesziről látszott a gyönyörű vidék, a zsibói kastély, mely mintegy büszke várur tekint végig a Szamos völgyén, a csucos Rákóczihegy s az egyszerű kis városka, Zsibó. Délután egy óraker értünk az napi utunk végéhez. Elmentünk az igen szives ref. lelkész Kun Károly urhoz, ki valódi magyaros szíveséggel fogadott bennünket. Délután felmentünk a kastélyba, de igazi bán érzések közt hagytuk oda, látván az azt környező pusztulást. A lépcsőzet omladozóféliben volt, a szobák újra festetlenül, az udvar zajtalan stb. Megnéztünk néhány szobát, meg a tágas ebédlőt, hol egykoron büszke főurak vig poharazás közt számoltak az idővel; voltunk az egykor Európaszerte híres „zsibói istálló“-ban, melynek csak pusztá romjait találtuk, a mennyiben néhány paripán kívül semmi sem volt benne. Azon istálló, melyről félszázaddal ezelőtt Kazinczy egész elragadtatással irt Erdélyi Leveleiben, melynek lovait egyenként számlálja elő, jelenleg csak falait mutatja; mindaz, mi benne értékes és szép volt — most hiányzik belőle.

Megállottam az udvaron s elgondolkodtam a kastély multján. Ott, hol több mint másfél századdal ezelőtt a legutolsó erdélyi fejedelem több nyughelyet, melynek falai között Erdélynek több főrangú őrönje áldozott a komoly tudományok oltárán, ott hol az id. Wesselényi Miklós oligarchai mulatságait izzte, ott, hol az ifj. W. Miklós tárt karokkal fogadta vendégeit, ott, hol a legutolsó nagyszerű nemzeti küzdelemben a magyar fegyverek legutóbbjára raktakak le Kazinczy Lajos által, ott, hol a nemes Cserey Ilona és a Wesselényiek hamvai nyugosznak, ott búsan kellett elmerengnem az eseménydús mult s a sivar jelen felett. Valóban különös ellenmondása gyanánt tűnik ez fel a sorsnak, ha ezt nem látnók folytonosan. Élet után halál, támadás után enyészet jó mindennél és mindenkor!

A mi magát az épületet illeti: szépségre és nagyságra nézve nem mondható épen kitűnőnek

Ha mégis van valami megkapó benne — legalább rák magyarokra nézve — az a multjához kapcsolódó emlékek miatt van. Nem igen léphet ugyanis körülöle olya pontra az ember, mely ne a Wessélyiekre emlékeztette bennünket és ez az, a mi jelenben lekötöheti figyelmünket és a mi érdekessé teszi arra, hogy egyszer életében minden magyar elzáródoköljön Zsibóra.

Napnyugta előtt felmentünk a családi sírbolt-hoz, mely az urilak feletti dombtetőn van. Innét elragadó volt a kilátás. Láttam Magyarországnak talán legrészesebb vidékét — a Balaton mellékét, voltam a Magurán, jártam az alföldön, melynek „se halma, se erdeje”, de oly szép kilátást még nem élveztem, mint itt. A nap épen nyugovóra szállt; szemkötő a méltóságos Rákóczihegy csúcsán aranykoronát képeztek a napsugarak, alant a völgyben a Szamos hömpölygött, azon innét Zsibó s a kastély, a hegyeken túl Erdély, körülöttünk kriptai csend s mindez együttvéve oly igazán szépek tűnt fel, hogy alig bírtam megválni tőle. Elfelejtettem miatta mindent, még azt is fájdalmas lélekmozgatót is, melyet a két nagy Wessélyi sírkövének fel nem találása okozott bennem.

Spanyolországi vázlatok: 1. A sevillai városháza

De végre el kellett hagynunk a kilátást, miután az alkony mindent ködfátyolba kezdett burkolni s utitársam is intett a lemenetelre.

Másnap a templomot, harangot, paplakot stb. vizsgáltam meg, melyeken mindenütt a Wessélyi-család adományozása látszott, különösen W. István és neje, az irónó b. Dániel Polixénáé. Erdékes egy XVIII. századi töredezett sarkó a templom oldalában, mely egy itt elhalt ref. lelkészné Sombori Zsuzsánáé s érdekes azért, mert a hagyomány szerint ez az első és utolsó az ott elhunyt lelkészek s illetőleg lelkésznek közül, miután rendszerint más egyházakba szoktak átvitetni haláluk előtt egyházi embereik s így család-juk is (?).

A templomról, Rákóczihegyről, a kastélyról stb. számos monda kereng a nép ajakán, mik erősen bizonyítják a magyar köznép kitűnő képzelőerőjét.

Kevés ideig voltam Zsibón, de szerettem, hogy megláthattam. Egyrészt ugyan bántott a szomorúság s másformának hitt valót, de másrészt meg a nagyszerű szép természet felbuzdított lehangoltságomból így könnyen folytattam tovább utamat Zilah felé.

Bodó Lajos.

Spanyolországi vázlatok.

1. A sevillai városháza.

„Spanyolország gyöngye”, „a bor és dalok szép városa” — így nevezi a spanyol Sevillát hazája egyik legékezőbb részének, Andaluziának fővárosát. De e város nemcsak szépségével, hanem régiségeivel is dicsekedhet, s eredetét a spanyol népmonda a mesés őskorig viszi fel, azt állítván, hogy első alapítója a mythologia Herculese volt. Annyi bizonyos, hogy a hiteles történelmi adatok is már a régi phöniciái néppel hozzák összeköttetésbe a város eredetét.

Sevilla környékének teljesen délszaki jellege van s ez tükröződik vissza már a város belső elrendezésében s a lakosok sajátos jellemében is. A narancs és citrom s egyéb déli növényzet itt már egészen honos. A város utcái itt is, mint Spanyolország más városaiban, fölülte keskenyek, minél fogva kocsizörgés nem igen alkalmatlanok-dik a gyalog járó közönségnek. A férfiak már itt is, mint többnyire egész Európában, a francia divatnak hódolnak, de a nők még megtartották festői spanyol nemzeti viseletüket, melyben fő

vésve. Ez épület egészen az akkori olasz izlés szerint van építve, a mit onnan magyaráznak, hogy a 16-ik században sok olasz művész lakott Spanyolországban.

E nevezetes épület homlokzatát mutatja mellékelt rajzunk.

(Folyt. követt.)

Az első magyar kendergyár, Apatinban.

Hazánk iparának haladását mindig éber figyelemmel kísérvén lapunkban, örömlapunkra szolgál, midőn olvasóinkat ismét oly vállalat létesítéséről értesíthetjük, mely gyáriparknak és gazdaságunknak kétségkívül új lendületet fog adni.

E vállalat az apatini kendergyár, melyhez hasonló Franciaországban, Belgiumban, Angliában és a Rajnavidéken létezik ugyan, de egész Ausztriában eddig még sehol sem. Ezen gyárat egy tevékeny hazánkfi, Stern Tivadar magán mernök, egy sveiczi ház számára, még pedig a legfontosabb és legújabb tapasztalatokon alapuló javítások fölhasználásával, mult évben építette.

letesen megszabadították, a megtört kender a sujtoló gépre teszik; végtére a puhító gépen a kívánt lágyaságot és puhaságot nyeri. Ezután gondosan osztályozva kötegekben elszállítatik. A csepítő oly kezelésnek vetik alá, hogy mostani értékének háromszorosa árán kél el.

Ezen igen előnyös eljárásnak bizonyos következménye az lesz, hogy a magyar kender, mely a világhírű rigait minőségben sokkal fölülmulja, és csak kezdetleges és hiányos kezelése miatt nem versenyezhetett ezzel a londoni és hamburgi piacokon, legközelebb tul fogja ezt szárnyalni és mint a magyar kereskedelem kiviteléi czikke nagy szerepet fog játszani.

Az apatini kendergyárban, melynek ide mellékelve vázlatát közzeljük, 100 lóerőt kifejítő gőzgép dolgozik, mely tiz törögépet, 108 sujtológépet, egy puhító gépet és az áztató medenczékkel vízzel tápláló központfűtő-szivattyút hajt. Mellesleg legyen említve, hogy ezen merítőgép másodpercenként egy, tehát óránként 3600 akó vizet merit.

Igen valószínű, hogy ezen gyár eredménye és az imént leirt kezelés szembevetés előnyei Magyarországon egyéb kendertermelő vidékeink gazdáit is ily gyárak fölállítására fogják indítani. Ugy társaságok által, mint magán uton, elő kell mozdítanunk e téren is hazánk anyagi, ipari gyarapodását. Már is örömmel üdvözljük azon hirt, mely szerint említett mernök hazánkfiának, Stern Tivadar urnak sikerült Bácskában egy ottani földbirtokosokból álló társulatot alakítani, melynek szándéka Palánk környékén is ily gyárat életbe léptetni, még pedig úgy, hogy még ez idén működhessék.

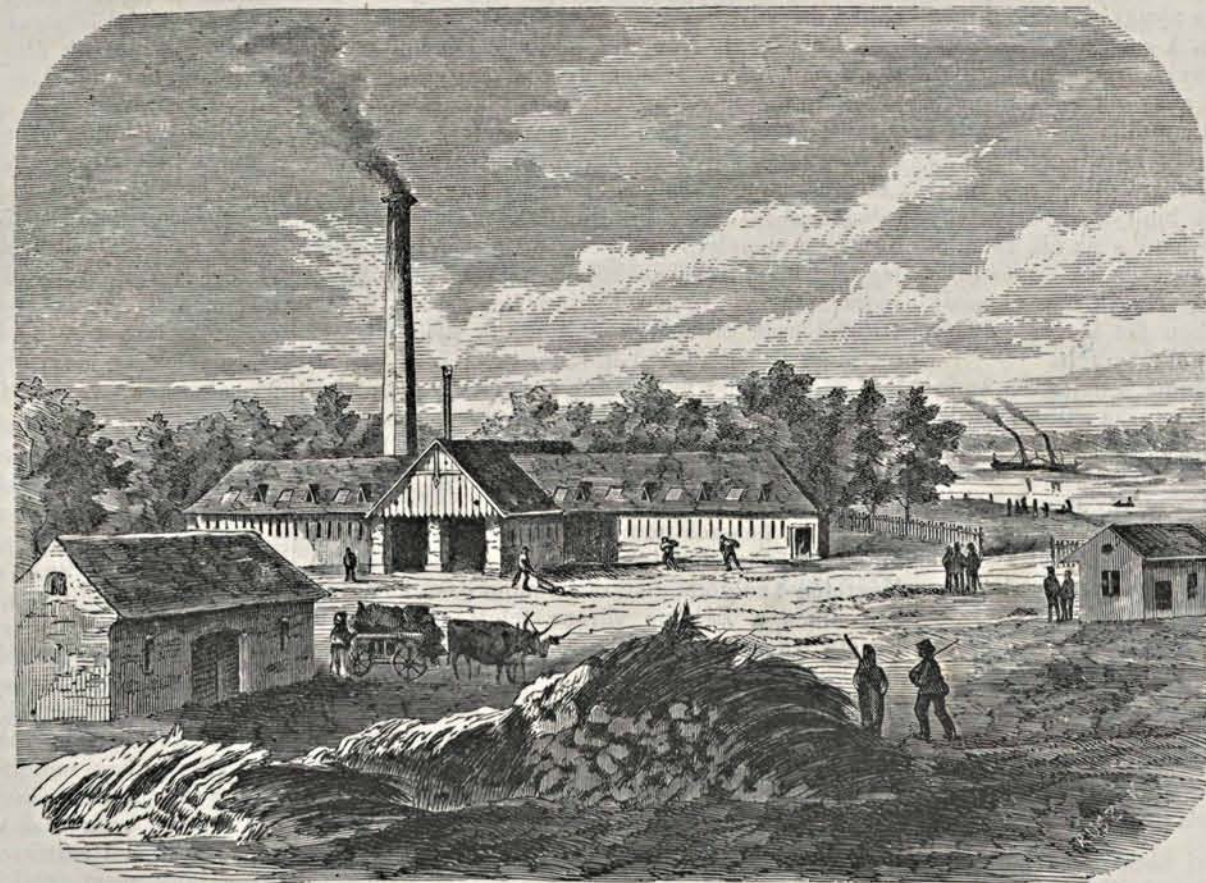
Az új-pesti kikötő télen.

Uj-Pest, a főváros serdülő leánya, az ifjú élet kelleméit tárja még elénk. Leginkább kerécsék és kézművesek lakják. Egyszerű, itt-ott csinos, még leginkább emeletek nélküli háza, többnyire virágos vagy veteményes kertekkel, itt-ott gyümölcs: fáikkal s egész szőlőkultúrával tarkázva, a nagyvárosi zaj közepében valólagos üdítő hatással vannak.

Sokan kezdik nyaralóul is használni, s sok tekintetben, kivált azokra, kik a budai hegyekben a nyaralással járó költségeskedést vagy idővesztetést meg akarják kimélni, némi előnyvel is bír. Gyors, kényelmes és olcsó közlekedést nyújtott meg a közúti vaspálya Uj-Pest és az anyaváros között. Kereskedők, hivatalnokok stb., kiket foglalkozásuk a nap nagyobb részében a főváros-

hoz köt, az estéket mégis Uj-Pesten lakó családjaik körében tölthetik. Gr. Karácsonyit, kinek itt már szép nyaralója van, valószínűleg több nagyobb ur is követni fogja.

Uj-Pest ifjú életét azonban legszebbé és legérdekesebbé teszi azon élénkség, melyet gyárai körül örömmel szemlélhetünk. Gyári üzletre sok előnyt nyújt ez új telep, miután itt az építkezéshez az

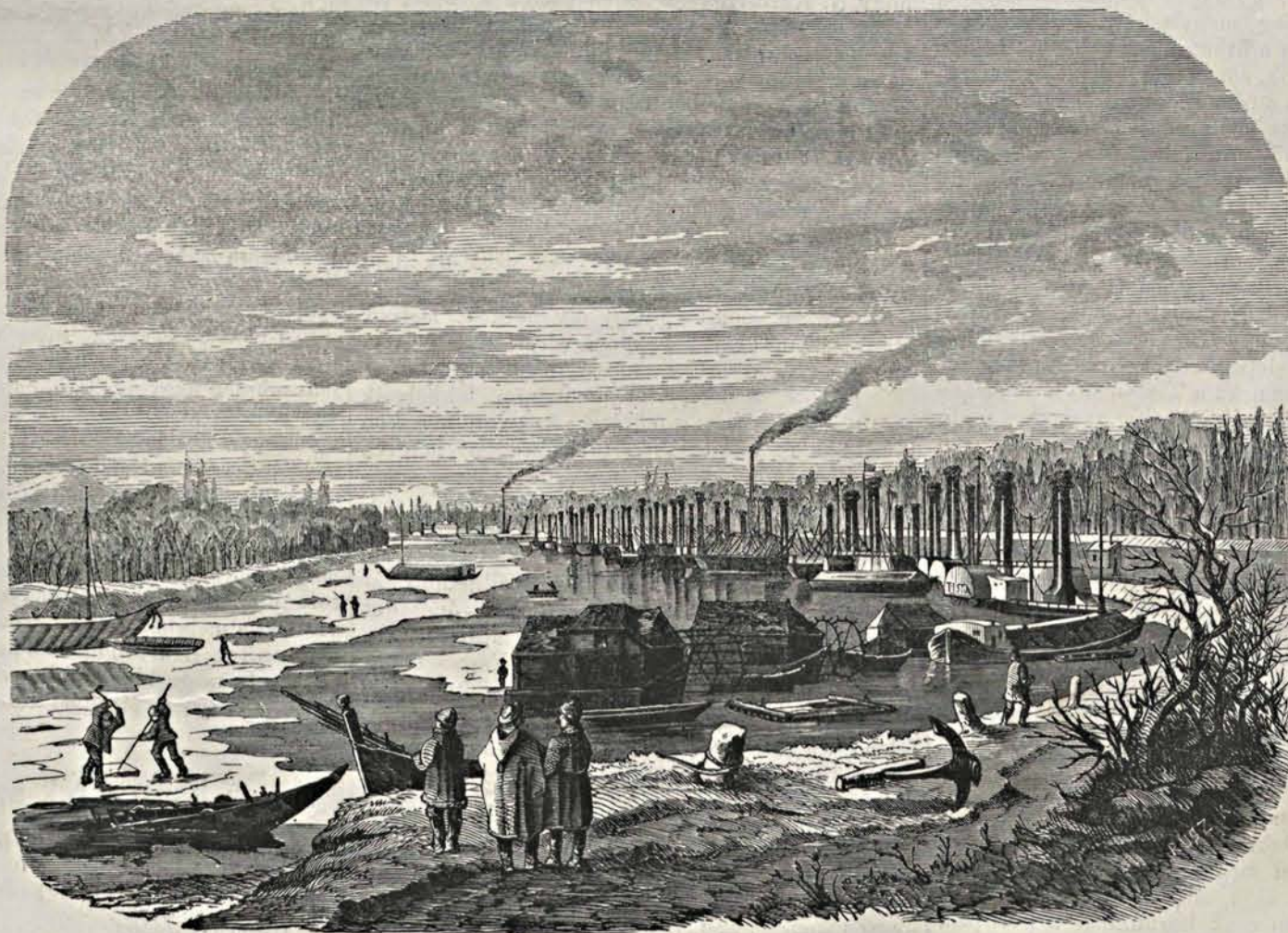
Apatini kendergyár (Bács megyében).

alap, a föld, jelentékenyen olcsóbb, mint a városban, a munkás nép könnyebben és jutányosabb szállást kap, sőt élelmezéséről is jobban gondoskodhatik. A főváros pedig, ha a gyármunkások nagyobb száma erre huzódik, szintén nyer az által, hogy az élelmiszerek s lakok keresetsége

és társa enyvgyára és gr. Károlyi Sándor uradalmi téglagyárá s végre a fumei „Stabilimento tecnico” hajógyára, épen az új-pesti kikötő határában, melylyel olvasóinkat ezuttal megismertetni akarjuk.

A Margitszigeten fölül, az ó-budai sziget felső csúcsával majdnem szemben kezdődik a szép kis sziget, mely az új-pesti kikötőt a jégárástól védi s a kiméletlenebb északi és északnyugati szelektől óvja. Már a természet alkalmas kikötőtül alkotta e helyet, — nem, hogy minden emberi gondoskodás és munka nélkül is biztos menhelye legyen a hajóknak, hanem hogy ezek mellett minél kevesebb költséggel minél nagyobb biztonságot nyújthasson. Már Szechenyi kiszemelte e céllra; de sosem volt módjában, hogy elkészíthette volna. Végre 1856-ban a kincstár utalványozta a költségeket s a terv rövid időn létesült. Mintegy 75 ezer négyszögöl a vízszin, mely a hajókat befogadhatja. A sziget felső részén erős jégtörők vannak felállítva, hogy a jeget feltartsák s a sziget farkánál a bejárat szilárd kövezet védi, hogy a víz el ne mossa s a netalán alulról erőszakoskodó jégtörést meggátolja.

Nyáron, mondhatni, üres e kikötő; mert legelőbb is csak egy-két hajó vetődik oda, melyet kijavítanak. A mult nyáron azonban folyvást élénk volt: a közpudai társaság „Buda-Pest” és „Fiume” új hajóit építették benne. November 24-én eresztették a vízbe, szokásos ünnepélyességgel, keresztelőjét is megtartva egyszerű smind a hajóknak, melyek rövid időn versenyre fognak szállani büszke társaikkal. A munka még folyton foly körülök s a munkázajt számos más hajók népe is emeli. A kikötőt mindenki szabadon használhatja, ki a meghatározott díjt fizeti s így most a különben egymással legélelkebb versenyben küzdő több hajóstábor népe van itt együtt, a kötelelenségét közös fegyelmel alatt, szép csendes munkában töltve, egymás mellett, a napokat. A „csendes munkát” azonban nem kell a „zajtalan munka” értelmével fölcse-

Az új-pesti kikötő télen. — (Greguss János rajza.)

nem nyomja annyira a lakosság zsebet s megszabadul azon kellemetlenségektől, melyek a gyárak körül általában elmaradhatlanok. Eddig Uj-Pestnek tiz jelentékenyebb gyára van. Itt van Wolfner Gyula és Lipót testvérek bőr- és gypjumosó-, Engelsman Mór és ifj. Deutsch József szesz-, Singer D. vatta-, Mittelmann M. spodium-, Weisz Jakab és Reiter Armin bőr-, Oepinger szeszfinomító-, Rosenzweig L. kenyérsütő-, Argay

ról: mert csak azt akartuk a „csendes”-sel mondani, hogy „egyiknek a másik megzavarása nélkül.” — Mert itt különben oly nagy a lárma, hogy ugyan meg kellett szokni már előre a „jövő zenéjét”, hogy fülszerűlét ne kapjunk.

Az egyik helyt ugyancsak verik a vasat, hogy a pöröly is jaggat bele; amott a fűtatók s a gépektől szabaduló gőz tömpán ugyan, de oly erős zsbajt csinál, hogy órák multán is zúg füllünk

HIRDETÉSEK.

Uj előfizetés nyitják a Politikai Ujdonságok

két és öt havi folyamára.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
Postán küldve:

Február—Márziusra 1 ft.
Február—Juniusra 2 ft. 50 kr.

A pénz levelek bérmentes küldése kéretik.

A Vasárnapi Ujság ez évi folyamából teljes számú példányokkal még folyvást szolgálhatunk. Előfizetési ára 1/2 évre (január—június) 3 ft.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala
(Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Die in Wien 1866 prämierte Samenhandlung
Brüder Frankl
in Prag, Schillingsgasse (Poric) 1074/II. Hotel „Eng lischer Hof“, kauft und verkauft Kiefern-, Fichten-, Tanne-, Klee-Samen etc. etc., empfiehlt sich zum Bezuge von echtem Magdeburger u. Quedlinburger Zucker- und Futterrüben-Samen, rothem Brabant und steierischem, weissen Kleesamen, franz. Luzernen, Pernerer und Rigaer Kron-Säe-Leinsamen, amerikaischem Pferdezahn-Mais, Kukuruz, Lupinen, Wicken, Buchweizen, Esparsette, Raigräsern, Honiggras, englischen Turnipssamen, Klee- und Grammschungen, überhaupt allen Arten Klee-, Gras-, Futterpflanzen, Futter- und Runkelrüben, Oekonomie-Handels-, Wald- und Gemüse-Samen, sowie auch von Portland-Cement, Steinkohlen-Theer, belgischem Wagenfett, Braupoch, Rapskuchen, Peru-Guano, Knochenmehl.

Aufträge auf die vorzüglich bewährten, 25- bis 35faches Ertragnis liefernden 1866er Probststeier Saatgerste und Saathaffer, engl. Saattreide, welche mit 10 fl. Angabe per Tonne versehen sind, werden von Februar an in plombirten Original-Säcken von circa 2 1/2 Metzen, jene auf echte Original-engl. und amerikan. Kartoffeln, Neuseeländer Sommerpflanz, welche mit 5 fl. Angabe per Zentner versehen sind, werden im Frühjahr bei frostfreiem Wetter effektiert. — Unser Katalog, sowie unsere Broschüre über Probststeier Saattreide werden auf Verlangen franco zugesendet. Für die Echtheit sämtlicher Original-Saaten garantiren wir. 1956 (2—16)
Brüder Frankl in Prag.

A nemi élet titkai s veszélyei.
Értekezések nemzés-, terhesség-, önfertőzés-, magömlés-, sápkór-, fehérfolyás-, közönségi tehetetlenség-, női magtalaniságról stb., ez utóbbi betegségek óv- és gyógy módjaival.
Függelékkel a bujalkóri ragályásról és Dr. Rodet, lyoni orvos
ragályelleni legbiztosb óvszeréről.
A férfi és női ivarszerek honczantá ábrával.
Ára: 1 uforint.
Rekommandirozott keresztkötésben: 20 krral több; utóvétellel 40 kr. több.
Megrendelhető szerzőtől következő cím alatt:
Dr. Eiber V. P.
Pesten József-utca 66-ik számú 1914 (7—12) saját házában.

Mindennemű
takarópapíros
(Makulatur)
kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

Cs. kir. kizárólag, szabadalmazott
FOG-SZIVARKÁK
legujabb s legjobbnek elismert szer
fogfájás ellen
feltalálta
TÖRÖK JÓZSEF. 1892 (7—12)
gyógyszerész Pesten, király-utca 7-ik szám alatt.
Ára egy doboznak 1 frt., kisebbé 50 kr.
Kapható Magyarországon s a külföld legtöbb gyógyszerházaiban.

Az „Orvosi Hetilap“ 1867. január 1-én Török fogszivarkáiról ezt írja: 1973 (1)
„Török József, helybeli gyógyszerész fogszivarkái Kétséget nem szenved, hogy helybeli bántalmak ellen legésszerűbben és legikeresebben hathatnak oly szerkek által, melyek a baj eredési pontján alkalmaztatnak. Ujabb időben emellegyva a helybeli gyógy mód mind nagyobb tért vívott ki magának. Ezen eleven alapszik Török József gyógyszerész találmánya, t. i. az ideges és csontos fogfájásnál alkalmazható fogszivarkák, melyek gyógyszeranyagja füst alakjában beszívattván, a bántalmazott idegvégelkkel közvetlen érintkezésbe jön, s ekkép csillapítólag hat. Hogy a hatás tökéletes legyen, a foltaláló ur ajánlata szerint, a füstöt néhány porozig a szájban kell tartani, s azután az orron át kiorszázni. Az eszme minden esetre életrevaló, miért azt bizást ajánljuk ügyfeleink figyelmébe, különösen miután Török ur eljárása mellett még az egyszerűség és könnyű alkalmazás előnyei is szólnak.“

LIGROIN-LÁMPÁK
ugynevezett csodalámpák.
melynek lángja egy nagy Milly-gyertya lángjával felér s gyémántféhér világossággal ég, és
7—8 órai égetés 2 krajczárba kerül,
hengerüveg nélkül, füst nélkül, s tökéletesen biztos minden tűzveszélytől.
Lámpák 50 krtól s feljebb, a legnagyobb választékban készen találhatók. 1 font ligroin ára 36 kr.
Nagybani vásárlásnál megfelelő árkedezmény biztosítottak.
Videki megrendelések utánvét mellett gyorsan és pontosan teljesítettek.
1979 (1—8)
WEINER MÓRICZ,
nádor-utca 13. sz. a.

Valódi
Veuve Clicquot-Ponsardin-PEZSGŐBOR,
melyből a raktár nálam létezik, nagyban s kisebb mennyiségben a legolcsóbb árért felvást kapható. — Ismétli eladók jelentékeny kedvezményben részesítettek.
1975 (1—6)
Malvieux C. J.

Fris
VETŐMAGVAK,
ugymint:
Löhère, valódi francia és magyar luczerna.
Löhère, stajer vörös.
Régi here, fehér hollandi.
Vadóc (Raigras), angol, francia olasz, belföldi.
Régi csibehúr (Spörgel).
Baltacium (Esparcette).
Czukor- és takarmány-céklarépa.
Tarlo-répa.
Bükköny, mohar, nyári- és őszirepeze.
Tavaszi-buza és rozs.
Pohánka.
Mezel komaesin (Timotheusgras).
Birnótfű (Pimpinella).
Akacza-magvak és más magfajok.
Marhasó és trágyasó.
Olaj-pogácsa.
Szappangyökér, vagdalt és őrölt.
Gubona-zsajok és gyékények.
Gep-olaj, legjobb minőségű disznózsír és háj.
Angol patent-kocsi- és gépkocsi.
Fekete labföld virágokhoz.
Jó minőségben és jutányos áron kaphatók: 1977 (1—18)
Halbauer G. János
kereskedésben Pesten.
Raktára és irodája saját házában Terézváros, Rombach-utca 7. szám a.

Eladó ménló.
1963 (2—3)
Bácsodromgyében t. cz. borsodi és katymári Lászlóvitte János uraságok a hajói röhajállomástól 2 mérföldnyire eső borsodi birtokán egy telivér, arabs faj, 16 marok nagyságú, 8 éves világos pej, jegy és hiba nélküli ménló, a cs. kir. bálónai mészől bevédült, már három éve fedezésre használtatván és terjesztésre igen alkalmas, jelenleg mint számföltölti szabad kézből eladó; bővebb tudomást akár személyesen, akár bérmentes levélutján az uradalmi gazdaságtól Borsodban szerezhetni.

Titkos 1886 (10—12)
betegségeket
még makacs és üdült bajok is úgy kóródában, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gátoltak, gyökereken, bizonyos és gyorsan gyógyít.
Med. dr. Helfer Vilmos
Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7—9-ig, délután 1—4 óráig
Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszer-ek is megküldetnek.

Szülőknek igen fontos!
A gyermekeket a görvéltyől megmentendő, ajánlom az általam felalált
„Gilisza-csolóladé“
minden 3 hónapban rendszeresen beadni, akár gyanítan gilisztát, akár nem, és miért? azt a feliratokon és a könyvecskékben, — mely több mint 59 bizonyítványt foglal — láthatni. — Ára egy darabnak 20 kr., nálam helyben 6 darab 1 ft. — A megrendelések azonnal a bírodalom minden részébe a legbiztosabban posta-utánvétellel teljesítettek alulirt által.
Kapható Pesten, Török József gyógyszerész és Thalmler és társa uraknál, mely a könyvecskékben jegyzett bizománnyosaimnál.
Kröczer Ágoston s. k.
1871 (12—12) gyógyszerész Tokajban.

ROB-LAFFECTEUR

Francia-, Osztrák-, Oroszország- és Belgiumban egyedül elismert tulajdonságairól kellő felvilágosítást nyújt a minden könyv-árusnál és ügynököknél kapható ily című röpirat: „Brochure über die vegetabilische Heilmethode des Dr. Boyveau-Laffecteur.“
A Rob-Laffecteur, melynek hathatósága csaknem évszázad óta el ismerte — vértisztító növényi szörp, mert könnyen emészthető és ízlelése nézve igen kellemes. Ezen Rob a bőrbetegségek, valamint általában a megroggalt nedvek és vér által előidézett bajok gyógyítására, minden országra legelő orvosai által a legjobban ajánlatik.
A szárcsagyökérből készült hashajtó szörpöt (Syrup Sassa-parilla) stb. messze fölülmúlja, s egyszerűbb helyettesíti a halmájolajat (Lieberthran), az anticorbucitium szörpöt, valamint a hamilagot is (Jod-Kalium).
E vértisztító növényi szörp csak akkor valódi, ha ezen aláírással van ellátva: „Girandeaude de St. Gervais.“ Alaposan és rövid idő alatt minden egyéb merkurális anyagok használata nélkül, gyógyít újabb és elővált: ragályos nyavalyákat.
Kapható **PESTEN: Török József** gyógyszerész urnál a király-utczában 7. sz. **BUDÁN: Bakats L. V.** udvari gyógyszer-tárában. **TEMESVÁROTT: Pecher J. E.** dr. Girandeaude de St. Gervais-nél, rue Richer, Nro 12. — Hamisítások ellen óvást tétetik. Minden előforduló esetekben a szalag elkendő, melylyel a dugasz borítva van, és melyen az aláírás: Girandeaude St. Gervais találatik. 1879 (5—12)

SZOBA-ÜRSZÉKEK,

Viz által légzárólt
melyek által a bűz tökéletesen elzáratik, darabja 5 ft., lakkozott 8 ft., csinos szerkezeti s finoman lakkozva 15 ft.
Készítetek, melyek minden árnyékszékhez alkalmazhatók, s mely által a légvonal és bűz tökéletesen elzáróztatik, darabja 8 ft. Mindkét tárgyat illetőleg egy kir. szabadalemmal ruháztattam fel.
Egészen teljes és díszes Angles-ek viztároló, porcellán-csészével erős horgany-érből szilárd gépezettel, famunkálatlalt együtt, minden házi árnyékszékhez könnyen alkalmazható, helyben általam föllállva egyévi jótállás mellett 30 ft. Mustrák mindenkor készen tartanak.
Ezerszeresen megpróbált, általam felalált és szabadalmazott
KÉMÉNY-FEDÉLZETEK,
gömbölytük vagy négyzetüek, melynek alkalmazása által a füst a konyhából s lak-helyiségekbe nyomtalanul eltűnik, egy darab ára 10 ft.
A pakolésért darabonként ládával együtt 1 forint számítottatik.
Továbbá folytonosan készen kaphatók fürdő- és ulókadák a leg-rosszb horganyérből.
MIKSITS KÁROLY,
bádogos-mester
1931 (5—6)
Raktár: rozsa-ter 2. sz. a., a varoshaza mögött.

VERDAUUNGS-PASTILLEN

AUS LACTAS SODAE UND MAGNESIA
VON BURIN DU BUISSON
Ezen kitünő gyógyszer a legismertebb parisi orvosok által az emésztés hábor-gatása esetében a gyomorban s belekben, gyomorlob, gyomorlób, lassu és fájdalmas emésztés, a gázok gyülemése, gyomor és bél felfúvódások, az éves utáni hányás, étvágy-hány és elsóványodás ellen, továbbá sárgaság s más egyéb máj- és vesebetegségeket rendeltek. A foraktár egész Magyarországra nézve: **Török József** gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. sz. a. 1936 (2—12)

Fogfájás ellen,
mely a fájdalmat azon pillanatban csillapítja,
„foggyapotot“
ajánl **Török József** gyógyszerész Pesten: király-utca 7. sz. a. — Egy hüvelyi ára 30 és 50 kr. — Kapható még **Szegeden:** Aigner; **Szolnok:** Seiffisch; **Eperjes:** Makovitzky; **Eszék:** Deszátly; **Temesvár:** Pecher; **Nyiregyháza:** Matheides; **Miskolc:** Boszörményi; **Debreczen:** Borsos gyógyszerész uraknál. 1893 (7—20)

Titkos
BETEGSÉGEK,
ujjonnan keletkezettek
8 nap alatt
minőségre nézve
48 óra alatt
meggyógyítanak
dr. FUX J.
26 év óta fenálló rendelési intézetben, anélkül, hogy a beteg foglalatosságában háborogtatnak.
Rendel: d. n. 1—4 óráig.
Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leg-gyorsabban eszközölteknek.
Lakása: király-utca, 33. sz. a. 1-ső emelet. 1925 (6—12)

Egy ígérvény

1978 (1—8) az 1864-ki jegyek
3 huzásaira,
az 1-ső márczius 15-iki, aprilis és 1-ső június huzásokra érvényes, 250,000, 200,000, 200,000 forintnyi 10- és 3600 melléknyereményekkel, körülbelül 1/4 milliónyi értékkel, 7 ft. 50 kr. — 2 huzásra 5 ft., — és az 1-ső márcziusi huzásra 2 ft. 50 krra kerül. 5 darab ára 12 ft., 12 darab csak 22 ft. 50 kr.
Állam-sorsjegyek, huzás márczius 20-kán, 4097 nyereménnyel, 300,000 frtnyi értékkel, 3 ft. Mindazok, kik 5 darabnál többet vásárolnak, minden darab után 15 krrban részesítettek.
Részletfizetés 1 100 frtos 1864-ki jegy, 24 havi 4 frtos részlet-fizetés mellett.
1 50 frtos 1864-ki jegy, 24 havi 2 forintnyi részletfizetéssel.
Minden huzás után a lajstromok és sorsolási áttekintet 1867-re ingyen. — Videki megbízások utánvétellel vagy a nélkül a z o n n a l eszközölteknek.

KÁROLY JÓZSEF

váltóüzlete Pesten, harminezad-utca 3. szám alatt.

Fontos a vidéki lakosok, leginkább kereskedők, iparúzők, ügyvedek, községi jegyzők és minden más felekre nézve.

Az alulírott intézet elvállal megbízásokat mindazon t. cz. vidéki lakosok részéről, kik a pesti vagy bécsi különböző országos központi hatóságok és kormányzásoknál tárgyalás alatt levő ügyeikre nézve felvilágosítást nyerni, vagy ügyeiknek sürgesített eszközletit óhajtják; — mindezek a széles ismeretség és üzleti összeköttetéssel fogva a leggyorsabban és pontosan teljesítettek.
Az intézet elvállal **bizományi megbízásokat** is hitelintézetek, takarékpénztárak, kereskedelmi-, részvény- és biztosító-társulatok, gószalmok, kereskedőházak, gyárak és más nyilvános és magán üzletek részéről és részére, valamint minden kereskedő és ipar-úző felek részéről és részére.
Továbbá elvállal mindennemű pénzbehajtási ügyeket.
Mind az intézethez beküldött megbízásra ennek kézhözvétele után 24 óra alatt vagy irásban vagy kívánatra táviratilag adatik értesítés.
A megbízásnak beküldése a kalmával ennek fontosságához képes* egy aránylagos, költségek és díjak fedezésére szükségeselt pénzüsséget is csatolandó. Miután azonban csak is számosab megbízások által képes az intézet veszteség nélkül működni, ennél-fogva azon kedvező helyzetben is van, hogy ezen díjakra nézve legszérsényebb igényeket formáljon.
Az intézet hitelintézeteknél **pénzkölcsönöket** is földbirtokosok, mezei gazdák és háztalajdonosok részére eszközöl.
Megbízások intézendők
az országosan eng. ügynökségbe
Pesten, Deák Ferencz-utca 6-ik sz. 1-ső em., a fehér hajóhoz* címzett házában.
1960 (2—4)
Megjegyzés. Ezen intézet, melynek a Pest városi tanácsánál 3000 frnyi biztosítésként van letétben, három éves fenállása óta nyert megbízásnak, pontos és gyors teljesítése által általános részvétnek és igénybevetelnek örvend, anélkül, miután utazásoktól kíméltek meg.

Pezsgőborok!!

közvetlen Franciaországból behozva és vámentesítve, ládákban 6 palackjával s feljebb.
Louis Roederer à Reims; carte blanche, Jacquesson et fils à Châlons; Crème de Bouiz 2 ftjával
Napoleon grand vin; Moët et Chandon à Epernay; Crémant rosé 2 1/2 ftjával.
A fentebbi fajokból 1/2 palackokban 1 ftjával, — a pénzösszeget bérmentes beklüldése vagy postai utánvét mellett széküldetnek
Floch Sándor által
Beesben, Ober-Döbling 28-dik szám alatt.
1902 (2—5)
20 palack vételnél 5% engedtetik.

ÜDÍTŐ-NEDV
(Restitutions-Fluid)
lovak számára
KWIZDA FERENCZ JÁNOSTÓL
Korneuburgban.
Az ausztriai államok összes területeire nézve Ferencz József császár Ö Felsége által, megelőzőleg annak gyakorlati alkalmazását, s a cs. kir. ausztriai egészség-ügyi hatóság által megpróbálva, kizárólag szabadalemmel látottat el s a londoni érremmel tüntetett ki; ő felsége az angol királyné udvari istállójában, valamint dr. Knauer, porosz király ő felsége összes udvari istálló fölvonás hivatalos gyakorlatában a legjobb eredménynyel használtik s különösen jónak bizonyult az üdült bajokban, melyek az égetés és zsinórhasználat az erős bedörzölést ki nem állják, u. m. szügy, csípő, kereszt- s vállbénaság, rokkantság, ivárbíllentés, csusz, főzomádás, s a pata, korona- és csülök-csüskő megrúdló a sat, esetekben, s a lovat a legnagyobb megerőltetéssel járó munkában is a legmagas korig kitartóvá teszi s vidámságban tartja.
Egy palack ára 1 ft. 40 kr.
Két palacknál kevesebb nem küldhető, a pakolésért 30 kr. számítottatik.

Valódi minőségben kapható:
PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. a.
Továbbá:
B-Gyarmaton: Omaszta F., — **Brezno**ban: Gölner F., — **Debreczenben:** Bignio J., — **Csakortnyán:** Karasz A., — **Dettan:** Braunmüller J., — **Deva:** Lengye J., — **D. Földváron:** Nádhera P., — **Eperjesen:** Zsembery, — **Eszéken:** Deszátly, — **Esztergomban:** Bierbrauer J. C., — **Gyöngyösön:** Koczianovich J., — **Győrött:** Lehner F., — **Ispereen:** Flamm J., — **Kassan:** Novelly A., — **Kaposvárt:** Kohn J., — **Kesmarkon:** Generich, — **Kolozsvart:** Wolf J., — **Karavay J., — Komáromban:** Ziegler A. és fia, — **Lugoson:** Kronetter F., — **Marcaliban:** Isti öv., — **Miskolcon:** Spuller J. A., — **Nagy-Beeskereken:** Haidegger, Deutsch testvérek, — **Nagy-Kanizsan:** Fesselhoffer és Rosenfeld, — **Nagyszombatban:** Smekal és fia, — **N. Varadon:** Jánky A., — **Pakson:** Florián J., — **Papán:** Beermann W., **Pozsonyban:** Schertz F. és Hackenberger testv., — **Pees:** Kiságyi és fia, — **R. Szombatban:** Hamaliar A., — **Rosnyon:** Poós J. J., — **Szabadkan:** Sztójkovits D., — **Szegszardon:** Hutter A., — **Sziszéken:** Dietrich A., — **Szolnokon:** Scheffitsk, Horánszky Istv., — **Szekefchervart:** Kovács P. és Légnann A., — **Sopronban:** Müller és Mezey, — **Trencsenben:** Weisz L., — **Tépliczen:** Weisz L., — **Varadon:** Halter F., — **Verőczen:** Bész J. K., — **Veszpremben:** Tuszkau M., **Zágrabban:** Mihics Gr., **Hegedüs:** Zala-Egerszegen: Hulinsky A. C) 1966 (1—4)

Fel nem lobbanó
**Petroleum- és
Polonia-gyertyák**

a kir. szab. új-pesti gyertya- és petroleum-gyárból a legjutányosb gyári áron folyvást készletben található

Leitner és Grünwald
fő-raktárában

1976 (2-6)

Pesten, király-utca 3-dik szám alatt,
hol egyszersmind a gyu-árak raktára is létezik.

**Vásárlói száma az osztrák tartományokban, ide-
értve Magyarországot is, már is 8500.**

Több kitüntetések tulajdonosa. Szállít minden irányban

A cs. kir. orsz. szab. vászon- és asztal-készületek gyári raktára:
Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27, im Eck-Gewölbe.

Tessék mindent elolvasni!

A bel- s külföldön tetemes szállítási végett ismeretes

„KAROLY főherceghez” címzett

**FOGL E-féle vászon- s kész fehérneműk
gyári-raktára:**

Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27, im Eckgewölbe der Himmelfortgasse,
a t. ex. vidéki közönségnek rendkívül alkalmas nyújt a legnezebb gyári készit-
mények, hasonlíthatatlan a szakértők előtt a bálmalásig olcsó áronki bevásárlására.
Levéli megkeresésre, a pénzüszeg beküldése, vasuti- vagy postai utánvét
mellett a megrendelt tárgyak bárhová elküldetnek.

Jótállás mellett s legújabb ismét tetemesen leszállított árakért kaphatók:
Rumburgi vászon férfi-ingek: (a nyakbőség megkivántatik) 1 1/2, 2, 3, 4, 5 ftig a legfinomabbak.

Rumburgi vászon női-ingek: simák 1 1/2-2 ft., himzették, rancz-
mell 3 ft., 2 ft. 50 kr., legfinomabbak gazdag himzessel s valódi csipkebeté-
lekkel 4, 5, 6 ftig.

Női korsettek finom perkálból 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, 3 1/2 ftig; batiz-perkálból, gazdag
himzessel 4-5 ftig.

Férfi gatyák 1 ft., 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr. — 3 ftig a legfinomabbak (magyar, német
s francia szabásuak).

30 rőf szines ágynemű 7, 8, 9, 10, 12 ftig a legjobbak.

Nyak-gallérok urak számára, tuozatja 2, 2 1/2, 3 1/2, 4 ftig a legfinomabbak.

1 tuozat ezérna férfi-harisnya a legfinomabbak s legjobb minőségűek 4, 5, 6,
8 ftig (fehér és szinesek).

12 db. **vászon zsebkendő** 1 ft. 50 kr., 2 ft.; nagyobbserűek 2 ft. 50 kr.; szinesek,
valamint fehér ezérna batiz-zsebkendők 3 ft. 50 kr., 5, 7, 9 ftig a legfinomabbak.

12 db. **törölköző- vagy asztalkendő** 5, 6, 7 ft. 50 kr. — 9 ftig a legfinomabbak damasz.

30 rőf **kézi fonalvaszon** fehérített vagy fehérítetlen kettős ezérnavaszon 7 ft.
50 kr., 9 ft. 50 kr., 11, 13, 15, 18 ftig a legszebbek.

40-42 rőf **kifűző vászon** (ágyneműre vagy 12 db. női ingre) 14, 15, 18, 22, 24 ftig
a legszebbek.

50-54 rőf **legjobbfele rumburgi vagy hollandi vászon** (kézi fonat 1/4 széles)
20, 25, 30, 35, 40, 50, 60 ftig.

Orosz vászon testgyakorlók számára vagy férfi nyári öltönyökre, rófe 25, 30, 35,
40, 50, 60 krig.

Ingek, melyek a testhez nem jól állanak, visszavételnek. 50 forintnyi bevásárlásnál
12 db. asztalkendő ingyen adatik.

Párisi cachemir garnitúrák, a legújabbak s legszebbek, 2 db. cachemir ág- és
1 db. asztalterítő, pompás mustrákban 15, 20, 25-30 ftjával, melyek Páris-
ban 100 frankért adnak el.

A levelek ekép } **An die Leinen- und Wäschefabrik Wien, Kärntner-
strasse Nr. 27, im Eckgewölbe der Himmelfort-
gasse, „zum ERZHERZOG KARL.“**
1789 (9-12)

**Köszvény-
VÁSZN**

mindenféle köszvény, csúsz (Rheu-
ma), inszaggatás, mell-, gerincz-fáj-
dalmak, keresztcsontfájás (Hexen-
schuss), lábcsúsz, s több effélék
ellen.

Egy csomag ára 1 frt. 5 kr., kettős erejű 2 frt. 10 kr.

Dr. BURON általános sebtapasza

mindenféle sebek, genyedekek és daganatok ellen. — Egy köcsög ára a használati mód-
szarral együtt 70 ujkr., kisebb köcsög 35 kr. — Postán küldve 15 krral több.

Valódián Pesten egyedül kaphatni csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszer-
tárában, király-utca 7. sz., Profuma W. urnál az egyetemtéren, Sárkány urnál a
vácsintezásban, Glatz és Kreische urnálnál a sütő utczában — **Debreczenben:**
Rothschneek ur gyógyszer-tárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur
gyógyszertárában. — **Mohácsban:** Kúgl A. ur sorszámszedésében. — **Kolozsvárt:**
Wolf gyógyyszerész. — **Miskolcz:** Spuller A. urnál. 1958 (3-4)

Kiadó-tulajdonos: **Heckenast Gusztáv.** — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1867 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Társasági részvényjegyek

20 darab 1864-ki állam-sorsjegyre,
melyekkel a befizetés tartama alatt 5 millió forintra
200-szor lehet játszani, s ráadásul 1 darab 1864-ki 100 ftes
eredeti sorsjegy adatik, 10 forint lefizetése mellett kaphatók

KANITZ ÉS TÁRSA

pénzváltó-irodájában Pesten, német színházter
4. szám alatt.

A vidékről jövő megrendelések gyorsan és pontosan
teljesítetnek. 1980 (1-4)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pest, (egyetem-utca 4. sz.) megjelentek
és minden könyvtárunknál kaphatók:

Gazdasszonyok számára.

Magyar

GAZDASSZONY TEENDŐI

a közéletben, házban és konyhában.

kézi- és segédkönyv nők és hajadonok számára.

Irta **MEDVE IMRE.**

E könyvet a magyar gazdasszonyok egyesülete a mult 1863. évi augusztus 5 kén
tartott választmányi üléséből Hollán Ernőné alelnök ó nagysága elnöklété alatt kiküldött
választmányi tagok, u. m. Simigh Istvánné, Szathmáry Károlyné, Liszy Istvánné, Grün
Jánosné és Erdélyi Sarolta nagyságai megvizsgálták és jóváhagyták.
Nagy 8-rét (332 lap). Borítékba fűzve ára 2 frt.

Hüppmann A. A valódi szakácsművészet vagyis rendszeres utmutatás
a finom és legfinomabb főzésben, legjobb magyar, francia és német mód szerint;
különös tekintettel uri és főúri konyhákra, nagyobbserű lakomák, és házi vendég-
lésekre. Harmadik bővített kiadás. Fűzve 1 ft. 50 kr.

Németh Susanna. A legújabb és megpróbált magyar szakácskönyv.
Biztos utmutató, mint kelljen 1001 különféle, legjobb izu celt, süteményt, krémet
és kocsnyát, tortát, csemegét s fagyaltokat, legízletes meleg és hideg italokat,
hideg étkeket, gyümölcs-csemegét stb. legügyesebben és a legújabb ízlés szerint
készíteni. Egy tóladalkkal, mely magában foglalja a gazdasszonytört, vagy min-
denemű ház-, konyha-, éléskamra, s pinczetartási utmutatásokat, stb. 6-ik bővi-
tett s javított kiadás. Fűzve 80 kr.

Hüppmann, Anton. Allgemein geprüftes Pester Kochbuch, oder die
Kochkunst für kleine herrschaftliche und bürgerliche Haushaltungen nach den
besten deutschen, ungarischen und französischen Methoden. Enthaltend: Gründliche
und vieljährig erprobte Anweisungen zur Bereitung aller möglichen Speisen und
Gerichte für das einfache Bedürfniss des Tages sowohl, als auch für ausserordent-
liche Mahlzeiten und Festlichkeiten, Balle, Soirée's u. s. w. Nebst einer Anweisung
zur Zubereitung der vorzüglichsten Theebekereien. Siebente, verbesserte
und vermehrte Auflage. Steif geb. 1 ft.

Kochbuch, neuestes Pariser, nach den Vorschriften der berühmtesten
Kochkünstler Frankreichs zusammengestellt. Enthaltend über fünfzehnhundert
Recepte zur Bereitung aller Arten von Fleisch- und Fastenspeisen, Pasteten, feinen
Mehlspeisen, Backwerk, Torten, Sulzen, Crèmes, candirten und eingemachten
Früchten, Obstsaften, Eis, Liqueuren, Ratafias, nebst Anweisungen zum Serviren
der Weine, Zusammenstellung der Speisekarten etc. etc. Mit deutscher und franzö-
sischer Benennung der Speisen, nebst figurirter Darstellung der Aussprache sämt-
licher im Buche vorkommenden französischen Wörter. Zweite Auflage. Geb. 2 ft.

Galgóczi Károly. Kertészet kézikönyve, tüzetes utasítás a konyha-
kertészet, virágművelés és gyümölcsfenyésztés körében. A legújabb kútfók után.
Fűzve 80 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertésznő, vagyis alapos oktatás a zöldség-ter-
mesztésben. Metzger műve után magyarítá István bácsi. Fűzve 50 kr.

Hölgyek titkára, vagyis legújabb levelező-könyv nők számára, minden
előforduló alkalmakra való fogalmazási mintákkal, mindenféle társasági, családi,
bizalmas és szerelmes levelekkel, alapos utmutatással a levélírás szabályait illetőleg,
emlékkönyvbe való válogatott versekkel, a keleti virágnyelv magyarázatával s
betűrendbe szedett szótárával sat. Kötve 1 ft.

Von der Gesundheit und Schönheit des Menschen. Erfahrungen einer
achtzigjährigen Frau. Geh. 1 ft. 50 kr.
Gebunden mit Goldschnitt 2 ft.

Minden a kiadó-hivatalnál legalább 2 ft. értékig történt megrendelés
küldetik meg.

**Biztos és gyors kiirtása
a
patkányok s egereknek.**

egy cs. kir. kiráz. szab. patkány- s egérpusztító szer által gyertya-formában.
Egy darab ára 50 kr. a. é. F) 1969 (2-19)

Valódi minőségben kapható:
PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik sz. a.,
továbbá:
N.-Beeskerek: Nedelkovits. — **Csáktornyan:** Kárász A. — **Eperjesen:** Zsem-
bery J. — **Jassonova:** Dudovits J. — **Keszthelyen:** Wünsch F. — **Kolozsvárt:**
Wolf J. — **Pozsonyban:** Scherz Felöp. — **Sopronban:** Pachhofer, — **Soborsin:**
Franke A. **Varadon:** Halter D. F. — **Vércezen:** Bész J. K. urnálnál.

Előfizetési föltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg: Egy, négyszer hasábozott petit sor, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 kriba, háromszori vagy többszöri ígtatásnál csak 7 kriba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdeteményeket elfogad Bécsben: Oepelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígtatás után 30 ujkr.

Sárközy József.

(1802-1867.)

A mult hónap utolsó napjaiban egy tiszta
jellemű s buzgó hazafi elhunytát jelentettük
e lapokban. — **Sárközy József**, a dunántúli
ref. egyház-kerület lelkes főgondnoka s Ko-
márommgye egyik választó-kerületének,
mint 1861-ben, egy a jelen országgyűlésen
képviselője, hazafias érzülete s puritán sza-
badelvűsége által megyéjében a szabadelvű
párt egyik kedvelt vezére lett, s mint az
alkotmányos szabadság és haladás, az egy-
házi és megyei autonóm kormányzat tánto-
rithatlan híve, mindenkitől tiszteltetett.
Közhasznu pályája alatt egy a politikai,
mint az egyházi téren annyi érdemet szer-
zett, hogy múltó, életét részletesebben meg-
ismertetnünk.

Sárközy József Rév-Komáromban
1802. május 11-kén született. Szép
sikerral végezvén a közélettanodai osz-
tályokat s a jogi tanfolyamot, 1824-
ben 22 éves korában az akkori főispán
komárommgyei esküdtnök nevezte
ki. Rövid idő múlva, egyházmegyei
gyűlés alkalmával világi tanácsbíró-
nak választották meg. Ő volt a leg-
első világi tanácsbíró a komáromi
egyházme gyében, mert itt azelőtt a
tanácsbírákat több segédgondnok pó-
tolta. Derék és dús tapasztalatu fer-
fiak mellett működve, jó iskola volt
ez a tiszta buzgalmu és tanulni vágyó
fiatal egyházi hivatalnokra nézve.
Sárközy, a 27 éves szolgabíró, több-
ször elnökösködött az egyházmegyei
gyűléseken, **Kolmár József** esperes
oldala mellett.

Ez időtájt nevezte ki Sárközy Jó-
zsefet, az akkori főgondnok **Szilassy**
József, a dunántúli egyházkerület
tanácsbírájának, s ezentul buzgón
résztvett az egyházkerületi ülésekben is.
1837-ben **Szilassy József** meghalván, he-
lyébe id. **Pázmány** Dénes választott meg
egyházkerületi főgondnoknak; **Pázmány**
Dénesnek, mint segédgondnoknak állomá-
sára pedig a tatal egyházme gyében **Sárközy**
Józsefet választották meg. Ez időtől fogva
egészen 1865-ig volt az említett egyházme-
gye elnöke, migem 1865-ben a dunántúli
egyházkerület általános szavazat utján a di-
szes főgondnoki hivatallal tisztelte meg.
Sárközynek a magyar protestantismus

SÁRKÖZY JÓZSEF.

testans és unitaria vallás autonómiaja, fig-
getlensége mellett a magyar kormány által
felajánlott anyagi segélyvel járó kormányi
pártfogolást igénybe venni. Sárközy József
azon időben, mint országgyűlési képviselő,
de egyszersmind a dunántúli ref. egyházke-
rület egyik megbízottja, tevékeny részt vett
a tanácskozmányokban, s midőn Pesten a
megyeház nagy termében mind a három
vallásfelekezeti világi és egyházi tagok, gr.
Teleki József és **Szoboszlai Pap István** su-
perintendens elnöklété alatt végtanácsko-

zásra összegyűltek: ekkor **Sárközy József**
erőtéljes szónoklatában figyelmezteté a je-
lenlevőket, miszerint, habár a felelős magyar
miniszterium jóakarátában legkevésbbé sem
lehet kételkedni, mindamelllett iparkodjanak
elő törvényeinken alapuló önkormányzati,
vallásbeli függetlenségünket annál inkább
megőrizni, mert időjárával a kormány sze-
melyezete s így nézete is változhatván, többé
azon jogok gyakorlatát, melyeknek most
birtokában vannak, alig szerzethetnek vissza.
Nagy szerencsére nem is történt oly határo-
zat, mely az autonóm egyházaknak a későbbi
szomorú időben kárára lehetett volna.

1849-ben az ismeretes Haynau-féle ren-
delet a világi fő- és segédgondnoko-
kat az egyházi ügyekben való részvé-
től eltiltotta, s az egyházi gyűlé-
sek tartása elé is elháríthatlan akadá-
lyokat gördített. — Ez időtől kezdve
tehát az ötvenes évek alatt a protes-
táns egyház autonóm kormányzata
parlagon hevert, de 1857-ben királyi
biztosok jelenlétében mind az egy-
házkerületi, mind az egyházmegyei
gyűlések tartása meg lön engedve,
azonban a főgondnoki hivatalokat a
kormány visszaállítani nem engedte;
ennélfogva a dunántúli egyházkerü-
letben, valahányszor a gyűlést a
csász. kir. biztos fel nem oszlatta,
Sárközy József, mint helyettes fő-
gondnok, vezette a tanácskozmányt.

1857-ben résztvett azon küldött-
ségben, mely mind a négy helv. hitv.
egyházkerületből a ref. egyház tör-
vényben gyökerezett jogainak vissza-
állítására végett Bécsben a trón előtt
megjelent.

A magyarhoni protestáns egyhá-
zak 1860-ban visszanyeréven önkormányzati
jogaikat, a dunántúli egyházkerület hajlandó
volt **Sárközy József** főgondnokának meg-
választani, de ő egész szerénységgel vissza-
vonult, s tevékeny részt vett gr. **Teleki**
Gyula főgondnokká való megválasztásában.
1861-ben a pápai főiskola gondnoka lett,
s derekas tettekkel tanusította, mennyire
üdvös és hasznos az, ha a főiskola kormá-
nyán erőteljes és tevékeny férfi áll. — 1863-
ban az általános tanügyi bizottmány szabá-
lyai szerint **Tisza Kálmán** e bizottmány